

Webučionica – online učenje iz svog doma

Sandra Vuk, Osnovna škola Augusta Šenoe, Zagreb

Udruga učitelja razredne nastave Zvono

sandra.vuk@skole.hr

Okruženi novim tehnologijama učitelji su ti koji pokazuju primjere rada u sigurnom okruženju svojim učenicima. Rad pokazuje proširivanje nastavnih sadržaja jednog razreda osnovne škole koristeći neke od web 2.0 alata, učeničko stvaranje u novom okruženju, proširivanje osnovnih spoznaja propisanih Nastavnim planom i programom – tražeći uvijek nešto više, istražujući načine i oblike kako to prezentirati ostalim učenicima u razredu i razvijajući okvire ponašanja unutar parametara Građanskog odgoja i obrazovanja. Ovim radom pokazuju se kompetencije koje su učenici stekli u online okruženju nazvanom webučionica – stvaralaštvo učenika, korištenje online alata, suradnju s roditeljima i istraživanje osnovnih ključnih pojmoveva koji su dani kao cilj rada.

Sadržaji rada su dijeljeni putem mrežnih stranica razreda, te se ostvarila suradnja i s ostalim razredima koji obrađuju iste nastavne sadržaje i ostvaren je cilj ovog načina edukacije učenika – samostalna izrada materijala za uvježbavanje gradiva, informatičke kompetencije u korištenju novih alata, razvoj učenika građanina koji poštije ljudsko pravne norme ponašanja unutar svoje zajednice (škole), dijeljenje sadržaja sa zainteresiranim sudionicima u procesu, samovrednovanje kod izrade sadržaj i korištenje sigurnih oblika rada za učenike nižih razreda osnovne škole.

Ključni pojmovi: webučionica, web 2.0 alati, samovrednovanje, učenička izrada materijala

1. UVOD

Cilj webučionice zbog kojeg je formirana mala radna skupina u sastavu - učiteljica razreda, predstavnik roditelja i predsjednik razreda 4.razreda osnovne škole; bila je mogućnost korištenja tehnologije u radu i proširivanje osnovnih znanja propisanih Nastavnim planom i programom za 4.razred osnovne škole(1, stranice koje obuhvaćaju 4.razred OŠ), izrada edukativnih e sadržaja od strane samih učenika i prva godina korištenja komponenti Građanskog odgoja i obrazovanja (2, str.18,19 i 20) unutar razreda.

- cilj: mogućnost korištenja tehnologije u radu i proširivanje osnovnih znanja propisanih Nastavnim planom i programom
- ciljna skupina: učenici 4. razreda osnovne škole

Svrha webučionice

Četvrti razred osnovne škole duže vremena je prisutan u e okruženju koristeći mrežne stranice razreda. Kontinuiranom edukacijom učenika, stvorila se želja kod učenika da i sami stvaraju sadržaje za nastavni sat te da ih javno podijele sa ostalima (razredom, školom, vršnjacima, zajednicom...). Na mrežnim stranicama razreda je оформljena podstranica pod

imenom Webučionica. Ciljevi, svrha i zadaci Webučionice unijeti su i u školski (razvojni) kurikulum kao nastavni projekt u trajanju cijele školske godine.

Razlozi formiranja Webučionice i osnovni koraci po kojima online okruženje kod učenika potiče želju za kreativnošću i ostvarivanjem zadanih zadataka na način svojstven novim generacijama prema (3, str.4)

Vodeći računa o stupnju razvoja učenika (10 godina) i njihovim e kompetencijama, izgrađen je **okvirni program Webučionice**.

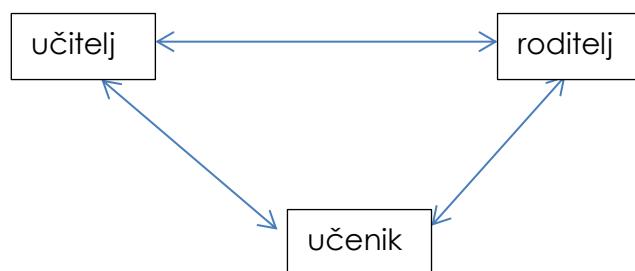
Program obuhvaća ove zadaće i zadatke:

- način rada
- izrada materijala
- teme i sadržaji
- objavljivanje/dijeljenje
- zaštita i autorska prava
- sigurnost na Internetu

Oblici rada:

Webučionica je sigurno mjesto edukacije učenika , gdje učenici proširuju svoje kompetencije i znanje o zadanoj temi. Uče u homogenim skupinama i vole izrađivati zadatke koristeći tehnologiju.

- ⊕ Formiranje grupe: Kao početni korak i informativno određivanje zainteresiranosti izvršeno je ispitivanje uz pomoć upitnika napravljenog u google obrascu i postavljeno na mrežne stranice razreda (prijavu ispunilo 13 roditelja i zainteresiralo se za rad Webučionice)
- ⊕ Sadržaji zadataka preuzeti su iz sadržaja nastavnih predmeta Prirode i društva, Matematike i Hrvatskog jezika za 4. razred (10 zadataka), zadaci su unijeti kao projekt 4.b razreda u Kurikulum škole.
- ⊕ Korelacija je učinjena na više nivoa, ali glavna nit poveznica je bilo uvođenje ishoda učenja putem Kurikuluma građanskog odgoja (2. Str 18,19,20,21) – strukturne dimenzije razvoja kompetencija u kontekstu razreda, škole i lokalne zajednice
- ⊕ Vremensko ograničenje; vezano je uz teme koje se odraduju u nekom vremenskom sljedu, izrada zadataka je u okvirnom roku od mjesec dana.
- ⊕ Komunikacija – interakcija u trokutu (slikovni prikaz) – zadaci su javno objavljeni na mrežnim stranicama, prijavljeni roditelji za rad u webučionici obaviješteni su putem elektroničke pošte, zadaci su istaknuti i tijekom nastavnog rada u školi.

Slika 1. Prikaz međusobne komunikacije i interakcije u razredu

Izrada materijala:

Odarbani su Web 2.0 besplatni alati koji su jednostavni u korištenju. Za izradu materijala dovoljno je bilo osmisiliti zadatke (materijal) te ih oplemeniti (interaktivno) uz pomoć Web 2.0 alata.

Teme i sadržaji:

Hrvatski jezik:

- a) lektira - napraviti prikaz dijela sadržaja stripom nakon pročitane lektire „Družba Pere Kvržice“ Mate Lovraka. (svibanj 2014.)
- b) osmosmjerke -glasovni skupovi č/ć, ije,je, đ,dž (travanj 2014.)
- c) književnost- osnovni pojmovi književnosti, pripovjedni oblici
- d) publiciranje sadržaja u obliku - e booka

Matematika:

- a) zadaci za vježbanje sadržaja površine i opsega
- b) množenje i dijeljenje – automatizacija pisanog množenja i dijeljenja
- c) više računske radnje uvježbati stupnjevanje matematičkih radnji kroz interaktivne igre

Priroda i društvo:

- a) sakupljanje sadržaja o zelenoj biljci, traženje materijala kojima se proširuje osnovno znanje
- b) izrada projekta povijesne ličnosti Republike Hrvatske u temi Iz prošlosti domovine
- c) Istražiti osnovna obilježja svoje domovine
- d) zanimljivosti primorskog zavičaja prikazati i uvježbati kroz interaktivne igre
- e) video sadržaj o biljkama i životinjama zavičaja skupljati na određenom video kanalu za pohranu video snimaka

Načini rada i sigurnost rada na mreži:

- a) održana ili su u tijeku edukativna predavanja na roditeljskim sastancima
- b) održana predavanja za učenike na satu razrednika o implementaciji Građanskog odgoja i obrazovanja u zadane teme.
- c) na početku održana dva pripremljena sata rada s računalom:
- d) izrađeni tutorijali (videoprikazi) kako pristupiti Web 2.0 alatu, kako napraviti mail adresu (sekundarna adresa roditelja), predati zadatak

Povezanost i međusobno preplitanje kompetencija različitih područja

Uočeno je da mnoge od kompetencija koje učenici usvajaju ovim putem vezane su uz više područja, a kao najizravnije iskristalizirala se društvena odgovornost jedan od temeljnih ključnih ishoda građanskog odgoja. Na tom putu formiranje zadataka bilo je usuglašeno s Kurikulumom GOO i njegovim strukturnim dimenzijama razvoja građanske kompetencije u kontekstu razreda, škole i lokalne zajednice.

2. Alati Web 2.0 i izrađeni materijali za rad od strane učenika:

ZADATAK 1.

PRIRODA I DRUŠTVO Skupni projekt: Čovjek to sam ja - povezivanje različitih kompetencija učenika

Zadaci:

Priroda i društvo	E KOMPETENCIJE	GRAĐANSKI ODGOJ (ishodi)
temu iz PID-a proučiti (sadržaje koji se nalaze u udžbeniku)	izraditi PPT prezentacije	Timski rad
izlučiti bitne ključne pojmove	Odabratи sadržaj, razvijati jezične kompetencije	Razvija društveno komunikacijske vještine
skupiti materijale o temi, proširiti osnovna znanja	Izabratи primjerene fotografija	Znati odrediti bitne činjenice za društvo, zajednicu i školu.

Načini obrade nastavne teme: Većina učenika je odabrala rad s Power Point prezentacijama.

Izbor alata za prezentiranje koji je odabran je Slideshare www.slideshare.net

- pripada skupini besplatnih web 2.0 alata
- dovoljno je samo se registrirati
- mogućnost umrežavanja, ugradnje prezentacije u mrežnu stranicu, prisutne odabране animacije

Vrednovanje ostvarenog zadatka: Prezentacije koje su publicirane na slidesharu imaju prosječnu gledanost oko 140 pregleda i oko 15 preuzimanja (downloads). Statistika nam ukazuje da postoji veliki interes za ovakve sadržaje te da postoji ciljana publika (učenici 4.razreda u Republici Hrvatskoj).

Primjer: <http://www.slideshare.net/sandravuk1/ivani-sustav-32390369>

ZADATAK 2.

HRVATSKI JEZIK: Projekt Čitamo u razredu lektire (projekt u trajanju dvije godine)

Zadaci:

Hrvatski jezik	E KOMPETENCIJE	GRAĐANSKI ODGOJ
sažeto prepričati sadržaj pročitane lektire	publicirati gotov strip	rad u paru
sadržaj prikazati stripom	izdvojiti KRATAK dio teksta	čitalačka pismenost u društvenoj zajednici
Poticati razumijevanje sadržaja i čitalačku sposobnost učenika	slikovno obojiti sadržaje	odabir ljudskih pozitivnih osobina
	portretirati lik	

Odabran je noviji oblik web 2.0 alata Tackk.com koji je nudio više oblika publiciranja rada.
<https://tackk.com>

- pripada skupini besplatnih web 2.0 alata
- dovoljno je samo se registrirati
- mogućnost umrežavanja, ugradnje stripa u mrežnu stranicu
- alat nudi izradu prezentacija, letaka, stripova, QR codova...

Publiciranje (vrednovanje ostvarenog zadatka): Radovi ostaju trajno zabilježeni i dobivaju na vrijednosti. Radovi su javno prezentirani razredu te su učenici aktivni u vrednovanju i samovrednovanju, preispitivanju napravljenog (jesu li obuhvatili sve što je važno).

Primjer: <https://tackk.com/wukzb6>

ZADATAK 3.

HRVATSKI JEZIK- Pjesme o mom gradu – učenički ostvaraj

Zadaci:

Hrvatski jezik	E KOMPETENCIJE	GRAĐANSKI ODGOJ
izražavanje u stihu	odabir fonta i veličina fonta u e publikacijama	povezanost s lokalnom zajednicom
pjesničke slike grada	oplemenjivanje pjesme likovnim radom	ljubav prema školi, gradu, državi
sposobnost izražavanja ljubavi riječima	vizualni izgled e knjige	isticanje pozitivnih primjera grada
		isticanje svog uratka kao učenika građanina

Za publiciranje skupnog rada razreda odabran je alat koji se koristi za publiciranje e knjiga ISSUU <http://issuu.com/>

O alatu ISSUU:

- pripada skupini besplatnih web 2.0 alata
- dovoljno je samo se registrirati
- mogućnost umrežavanja, ugradnje e knjige u mrežnu stranicu
- animacije su napravljene kao da stvarno listate knjigu

Publiciranje (vrednovanje): Pjesme publicirane u e knjizi dobile su na vizualnoj i kvantitativnoj kvaliteti. Svaki učenik je htio da pjesma i vizualni identitet bolje predstavljaju grad i njegovu ljubav prema gradu. Slikovni prilozi su također rad učenika, te su korelirali i s predmetom Likovna kultura.

Primjer:

http://issuu.com/sandraturinavuk/docs/moj_zagreb_0afb1b0deb3dab?e=4277243/7444193

ZADATAK 4.

MATEMATIKA- Učimo kroz igru matematičke radnje

Zadaci:

Matematika	E KOMPETENCIJE	GRAĐANSKI ODGOJ
ponoviti gradivo pisanog dijeljenja	osmisliti matematičke zadatke	igra u parovima
ubrzati automatizaciju matematičkog računa	matematiku ponoviti kroz igru	team play- igra skupine protiv skupine, pravila ponašanja (fair play)
isticati želju za postizanjem točnog računa	odabrat i igru koja će ih poticati na daljnje računanje	skupne igre protiv ostalih učenika 4.razreda RH (regionalni razvoj)

Za izradu edukativnih igara koje podržavaju i dijakritičke znakove odabran je alat ZONDLE

www.zondle.com

O alatu:

- pripada skupini obrazovnih platformi, namijenjenih učenju
- dovoljno je samo se registrirati
- mogućnost umrežavanja s drugim razredima, ugradnje igre u mrežnu stranicu
- odabir igre koja služi kao poticaj za daljnje napredovanje i ponavljanje određenog sadržaja

Publiciranje (vrednovanje): Zondle je donio radost u nastavu matematike. Samostalno igranje ili igranje u paru razvilo je kod učenika želju za brzim automatizmom kod računanja, matematiku podiglo u učenikom poimanju „najdražeg“ predmeta, a i kasnije proširivanje kroz igre s lokalnom zajednicom dovelo je do povezivanja geografski odvojenih razreda.

Primjer: <http://www.zondle.com/cdl.aspx?qp=284123&a=13355>

ZADATAK 5.

Priroda i društvo - Moja domovina RH (sve o mojoj domovini)

Zadaci:

Priroda i društvo	E KOMPETENCIJE	GRAĐANSKI ODGOJ
Prikazati razvoj države Republike Hrvatske	prikaz povijesne ličnosti koristeći sadržaje (dokumente i fotografije na Internetu)	- razvijanje savjesti građanina države, EU, svijeta
Istražiti koji od simbola predstavljaju našu domovinu	Odarbiti i selektirati informacije koje su nađene na Internetu	- spoznati da Hrvatska je dio Europske povijesti
Pronaći i naučiti hrvatsku himnu Lijepa naša domovino	Povezati spoznaje o Republici Hrvatskoj u okruženju	- razvijati domoljublje, želju za postizanjem i razvojem građanina sa svim ljudskim pravima

Za izradu višeobuhvatnih zadataka odabran je alat WIX. www.wix.com

O alatu WIX:

- pripada skupini besplatnih web 2.0 alata
- dovoljno je samo se registrirati
- mogućnost umrežavanja s drugim razredima,
- mrežne stranice nude i mogućnosti podstranica koje su učenici iskoristili za postavljanje video i audio materijala

Publiciranje (vrednovanje): Ovaj zadatak je tražio veću informatičku pismenost, pa nije mnogo učenika pristupilo izradi zadatka. Nekolicina koja je napravila zadatak izazvala je oduševljenje u razredu, te trajno memoriranu stranicu putem koje su ponavljali sve o svojoj domovini.

Primjer: <http://ellabrech.wix.com/moja-domovina>

U izradi materijala Webučionice ,učenici su koristili i neke druge alate: glasovni skupovi č i č- osmosmjerka (HJ) alatom <https://wordsearchlabs.com/> , prezentacije likovnih radova - <https://slide.ly> prezentacije o biljkama i životinjama zavičaja - <https://prezi.com/>

3. ZAKLJUČAK

- **USPJEH UČENIKA:**
Učenici su svakom novom objavom svog rada prikazali sve veći interes da sljedeći dio gradiva obrade putem Webučionice. U kasnijem radu koristili su i mobilne tehnologije te je izrada materijala dovedena do velikog kvantitativnog broja radova (uspjeh na provjerama znanja vezano uz spomenute zadatke bio je 10% bolji nego u nastavnim područjima koje nisu obrađivali u Webučionici).
- **USVOJENOST I OSTVARENJE E KOMPETENCIJA UČENIKA:**
Učenici su usvojili osnovne e kompetencije bez teoretskih predavanja, već kroz izradu materijala i prateći videotutorijale koje je izradila učiteljica. Uz sve to, aktivno su bili uključeni i roditelji koji su napomenuli da su se i sami na ovaj način educirali.
- **UMREŽENOST/PUBLICIRANJE RADOVA:**
Mrežne stranice su postale kao glavna platforma objavljenih radova te su služile kao i ogledalo rada razreda.
- **NEDOSTACI:**
Umreženost razreda bila je svedena na mrežnu stranicu razreda kojoj su učenici pristupali jedino iz vlastitog doma. Zbog toga su neki zadaci objavljeni u vremenskom kašnjenju te nisu ostvarili cilj (ponavljanje i sistematizacija gradiva). Neprisutnost informatičke tehnologije u razredu dovela je kod nekih učenika do nezainteresiranosti i nekoliko učenika nije sudjelovalo u radu Webučionice.

Webučionica je novo iskustvo koje je dovelo do stvaranja nove generacije učenika koji su osposobljeni i kompetentni da određeni sadržaj nastave obrade uz pomoć Web 2.0 alata. Webučionica je dio online učionice koja nije zasebno formirana , već je bila implementirana u nastavne sadržaje i nastavne sate 4. Razreda osnovne škole. Ni jedan nedostatak nije naveo na odustajanje, nego smo štovioše naše radove prijavljivali na različita natjecanja. Webučionica je projekt koji bi učenici rado nastavili i u dalnjem školovanju.

Literatura:

1. Nastavni plan i program za osnovnu školu, MZOS, preuzeto sa stranice public.mzos.hr/fgs.axd?id=14181 (svibanj 2014.), područje 4.razreda OŠ
 2. Kurikulum građanskog odgoja, AZOO, preuzeto sa stranica www.azoo.hr/images/Kurikulum_gradanskog_odoja_i_obrazovanja.pdf (ožujak 2014.) područje razredne nastave, stranice 18, 19, 20 i 21.
 3. Tehnologije u poučavanju ljudskih/dječjih prava; autori Jasmina Kardoš, Karmen Tolić Dlačić i Nera Malbaša Kovačić; stručni članak, preuzet s Interneta sa stranice http://cuc.carnet.hr/2011/dokumenti?dm_document_id=457&dm_dnl=1; CUC 2011.
- Dio ideja za kritičko mišljenje preuzet s Internetskih stranica:<http://edtechreview.in/trends-insights/insights/842-how-do-you-teach-the-4cs-to-students-part-2-critical-thinking-and-problem-solving> (od siječnja do svibnja 2014.)

Sandra Vuk, učiteljica mentor, razredne nastave. Radi u OŠ Augusta Šenoe, Zagreb. Završila je Učiteljski fakultet 1993. godine. u Zagrebu, te iste godine počela raditi u spomenutoj vježbaonici Učiteljskog fakulteta. Rad na računalu i prvi primjeri za rad u nastavi sežu u 1999.godinu i prvim razrednim novinama koje je tada razred publicirao.

Svu naobrazbu u korištenju računala stekla je samostalno i uz proučavanje literature, učenjem novih programa, samoobrazujući se u segmentima koji joj bili potrebni za daljnji napredak u radu.

Od 2009.godine aktivno izrađuje razredne stranice na platformi google sites. Članica je i trenutna predsjednica Udruge hrvatskih učitelja razredne nastave Zvono, te slobodno vrijeme koristi za daljnju osobnu edukaciju, edukaciji hrvatskih učitelja, autorica je međunarodnih članaka o edukaciji učitelja u 21.stoljeću i autorica je sadržaja koji pomaže učiteljima u radu i drugačijim oblicima rada (u Carnetovom Loomenu).